षान्मारुतीवर्जमिति · आपस्तम्बोऽपि युगपत्कालत्वान्निगदान्साधारणद्रव्यांश्च संस्कारानध्वर्युरिति ।

ध्रुवायाः पुरस्तात्पृषदाज्यमाज्यं दधिमिश्रं पञ्चगृहीतं ज्योतिरसीति (५. ३५) समिदन्तेन ॥ २६ ॥ विश्वेषां देवानां समिदित्यन्तेन मन्त्रेण गृह्णाति । पृषदाज्यशब्दस्याप्रसिद्धत्वात्स्वयमेव पर्यायोपादानेन तं व्याचष्टे आज्यं दधिमिश्रमिति · अत्र दध्नो मिश्रणश्रवणात् न तस्य प्राधान्यम् प्राधान्यं त्वाज्यस्यैव · दध्ना तु तस्य पृषत्ता विचित्रता कर्बुरता क्रियते अतो गुणभूतं दधि · प्रयोजनम् केवलेन घृतेनानुयाजेषु कृतेषु नावृत्तिः । अत्रापि ज्योतिरसीति मन्त्रः सकृत्त्विर्वा प्रयोज्यः प्रकृतिवत् अनुयाजस्याज्यप्रकृतावेवमेव दृष्टत्वात् · ज्योतिरसि विश्वरूपमित्यत्रैव वाक्यस्य परिसमाप्तत्वात्समिदन्तो मन्त्रो न प्राप्नोति तेन समिदन्तेनेत्युक्तम् · न चात्र परादिना पूर्वान्त इति (१. ३. १) न्यायः अप्रकरणस्थत्वादिति चतुर्गृहीते जुह्वां चोपभृति च गृह्णाति पञ्चगृहीतं पृषदाज्यं ज्योतिरसीत्यादिश्रुतेः (३. ६. ३. ७) · अतश्चात्र जुह्वामुपभृति च चतुर्गृहीतम् पञ्चगृहीतं पृषदाज्यम् ध्रुवायां चतुर्गृहीतमिति · तदुक्तम् चतुरन्यत्र प्रतिविभागादिति (२. ७. १४) ।

अनुयाजार्थꣳ सर्वत्र ॥ २७ ॥ एतत्पृषदाज्यमनुयाजार्थं भवति न केवलमत्र किंतु सर्वत्र [यत्र क्व चन भवति] · अतश्चाश्वत्थ्यामुपभृति पृषदाज्यं ग्राह्यम् अनुयाजार्थद्रव्याधारतया तस्याः प्रकृतौ दृष्टत्वात् · प्रयाजार्थं चतुर्गृहीतमाज्यं ततोऽन्यस्यां ग्राह्यम् अन्यथा संकरः स्यादिति ।

औपभृतासादनम् ॥ २८ ॥ अस्य पृषदाज्यस्याधारस्यौपभृतमुपभृत्सम्बन्ध्यासादनं[1] भवति घृताच्यस्युपभृदित्येतेन मन्त्रेण (२. ६) ।

प्रियेण धाम्नेति वाविशेषोपदेशात् ॥ २९ ॥ अथवा प्रियेण धाम्नेत्यनेन मन्त्रेण पृषदाज्यस्यासादनं भवति यतोऽविशेषेणायं मन्त्र उपदिश्यते प्रियेण धाम्नेति यदन्यद्धविरिति (१. ३. ४. १४) । प्रकृतौ तिसृषु स्रुग्ध्वासादितास्वेतत्पठ्यते यदन्यद्धविरिति भवति च पृषदाज्यं ताभ्योऽन्यत् तस्मात्प्रियेण धाम्नेत्यासादनमित्येवं प्राप्तेऽनेनैव सूत्रेण परिह्रियते · अविशेषोपदेशात्प्रियेण धाम्नेति

१) ? Thus Ss. °दाज्याधार° २.